

derfor en konsekvens af Hanne Frøsig Dalgaard's tidligere arbejder – ønsket om at udforske selve høravlen samt produktets videre bearbejdelse og brug.

Det er blevet til en meget smuk og indbydende bog med et ganske overvældende illustrationsmateriale. Uden tvivl vil ikke mindst dette medføre, at den vil indgå i undervisningen på mange seminarier og skoler af forskellig art, der netop i disse år har ladet spinning og garnbehandling indgå som fag. Dertil kommer, at bogens inddeling gør den bekvem at orientere sig i, ligesom den i øvrigt er let læselig.

Ved kortfattet at komme ind på den økonomiske og sociale baggrund for spindeskolernes oprettelse i slutningen af 1700'årene og selve høravlen samt redskaberne dertil, gør *Hør som husflid* opmærksom på, at der endnu ligger et stort materiale, som venter på en nøjere udforskning. Bogens noteapparat, litteraturliste og angivelse af benyttet utrykt kildestof kan være en indfaldsvinkel for dem, der gerne vil vide mere, og som ser et videre perspektiv i fortidens husflid og industrialisering på det tekstile område.

Erna Lorenzen

Lotte Rix: *Grønlandske skinddragter*.

Skindbehandling, snitmønstre, syteknik og udsmykning. Working papers. The National Museum of Denmark. 11. (Nationalmuseet, 1979). 63 s.

Publikationen er en fortsættelse af den række kortfattede arbejdsbøger, som Nationalmuseet nu i nogle år har udsendt, hvor enkelte afgrænsede emner behandles.

Struktureringen af bogen er fortræffelig i sin overskuelighed, hvor der gøres rede for materialer, skindbehand-

ling, redskaber, måle- og syteknik samt snit med plancher og pynt på dragterne inden for områderne Thule, Vest- og Østgrønland. Den eneste indvending, der kan rettes, er ikke vendt mod Lotte Rix, men mod dem, der har bestemt at kalde denne serie *Working Papers*. Er bøgerne for danskere (skandinavere) kunne serien vel have heddet *Arbejdspapirer* eller lignende. Er de for engelsksprogede, bliver disse i hvert fald slemt skuffede, da der i den her foreliggende publikation ikke yderligere er ét engelsk ord.

Erna Lorenzen

H. C. Gulløv and Hans Kappel: *Haabets Colonie 1721-28. A historical-archaeological investigation of the Danish-Norwegian Colonization of Greenland*. (Publications of the National Museum, Ethnographical Series Vol. XVI) Copenhagen, 1979. 245 s.

I de første 7 år af Hans Egedes ophold i Grønland lå kolonien på Håbets ø, en af de første større øer ved den nordlige indsejling til Godthåbsfjorden, men blev så i 1728 flyttet til et bedre sted, det nuværende Godthåb.

Mens litteraturen om Hans Egede er omfattende, og en god begyndelse heri kan gøres i Finn Gads: *Grønlands Historie I-III*, Kbh. 1967-76, så er det først nu, en videnskabelig udgravning af tomterne på Håbets ø har fundet sted. Nærværende publikation er en detaljeret rapport om disse udgravninger i 1969-70 og beskrivelse af fundmaterialet. Da samtiden også førte omhyggelige inventarlisters samt selv beskrev deres huse, har der ikke kunnet findes ukendte ting på tomterne, og den store akkuratess i beskrivelsen er da heller ikke foretaget for sin egen skyld, men for projektets hovedsigte:

at kunne behandle eskimokulturens materielle manifestationer før, under og efter 1721, som det hedder s. 5.

Fortsatte udgravninger i nærliggende eskimotomter 1972 og 1975 skal danne baggrund for i en senere publikation at behandle dette hovedtema.

Axel Kjær Sørensen

Henning Hall: *Solhverv i Natten. Dagbogsoptegnelser af grønlandspræsten Carl W. Wulff 1848-1858.* (Nordiske Landes Bogforlag, u.å. [1980]). 278 s.

Dette er ikke nogen egentlig dagbogsudgivelse, snarere en levnedsskildring af præstens 10-årige grønlandsophold, baseret på hans tjenstlige journal, private dagbog og nogle private breve. Realkommentarerne, som med omhu er fundet i Rigsarkivet, bringes sammen med udgiverens refleksioner som en kronologisk fortløbende tekst, hvori er indflettet kortere – somme tider meget korte – og længere citater fra grundmaterialet, ofte indbygget i udgiverens sætningskonstruktioner. Da det er uvist, hvor fyldigt der er citeret, og hvilken præcis proveniens realkommentarerne har, selv om et sparsomt noteapparat råder lidt bod på det, kan udgivelsen kun i beskedent omfang være nyttig for den historiske forskning.

Det har heller ikke været hensigten med den. Derimod har det været hensigten at give en populær gengivelse af præstens tilværelse i Grønland, så en bredere kreds af læsere kunne nås. Det interessante ved dagbogsoptegnelserne er de dagligdags detaljer om datidens Grønland, som de indeholder. Som grønlandsmissionær synes Wulff at være mere typisk end særegen. Med en beskeden embedseksamen tog han i 1848 til Grønland mod en rimelig ud-

sigt til fast embede i Danmark, når han kom hjem.

Nogen særlig interesse for landet synes han ikke på forhånd at have haft og heller ikke under opholdet at få. Udgiveren, der selv er præst, bedømmer Wulff til at være en jævn, men pligtro arbejder i Herrens vingård. I modsætning til sine samtidige, inspektør H. J. Rink og missionær H. P. Janssen, udviklede Wulff ikke nogen forståelse af og kærlighed til grønlanderne og deres kultur. Hans fordomme og nedvurdering af dem er måske heller ikke enestående blandt danske i Grønland, men sjældent vel at finde det så åbenhjertigt udtrykt.

Bag bogen ligger en imponerende arbejdsindsats. Ved siden af at passe sit arbejde som præst har Hall uden tidligere at have beskæftiget sig med Grønland på kun 2 år formået at blive så fortrolig med litteraturen, at hans beskrivelser bærer selvoplevelsens præg. Den skal nok nå sit publikum.

Axel Kjær Sørensen

Inge Kleivan (udg.): *Volontør Viggo Møllers Dagbøger fra Godthåb 1871-1872.* (Institut for Eskimologi 7, Københavns Universitet, 1979). 79 s.

En volontør var i datidens Grønland en assistentaspirant i Den kongelige Grønlandske Handel med 2 års prøvetid, hvorefter han kunne blive assistent og håbe på senere at blive kolonibestyrer. Viggo Møller nåede det hele ligesom hans far før ham. I sin volontørtid skrev han breve til familien i Danmark.

I hine tider var der kun få skibsforbindelser mellem Danmark og Grønland, om vinteren slet ingen. Det var da vist meget almindeligt, at breve mellem familie og venner, adskilt af